

Kálaad ashúshwóógú Pwôl nyə á cilə Timotê yé Isâ í dúgyá nə kálaad ashúshwóógú mə Pwôl shú má Timotê yí

Timotê nyəəngú nyə á bə shilə Yúden, sóəngú mwâ Gərêk. Ja Pwôl nyə á ngə sá njəənd yé ábêê wə nyə á kwey Timotê ngwála á Listra, shí bwə ngə jêw múús ná Turki yí (Mis 16.1). Nji bwə á bwəma cínəng yí, Timotê nyə á shwal bə ngwól múúd gwoong mə Pwôl. Nə okálaad obá Pwôl nyə á cilə Timotê wá, nə nyəəng nyə á cilə Titus yé búsə wáŋ mbwoomb bwə jów ná «okálaad ə məwíł səənz». Bwə jêw bwo ntó nəcé búsə nə məcwûŋ shú óbaagələ ó incwəmbə nə bóól ótówe ə shwóg wá Dɔ.

Timotê ashúshwóógú jisə nə mánkəw məbá:

- (1) Minjígúlá mí dúgyá nə Dɔ dêsh nə otówe ə shwóg myá (milúú 1-3).
- (2) Məmpəndí Timotê mə jálá nə bɛ shú ná iséy byé í kyéyug mpwogé má (milúú 4-6).

Pwôl nyə ashígé ngə jii ná Dɔ nə otówe ə shwóg bwə ngág nə bɛ məççç nda mimbwaamb-julə; nyə á yida lwó ná bwə ngág nə sá isâ nə jɔ lâm, bwə ngə ságusə Kríst muud mə yíl sé míkwám dí yé (2.3-6).

Məbódá

¹ Mə Pwôl wə mə cílă kálaad éga. Mə jî *muud lwámá mə *Kríst Yésus. Nyə Kríst sə ηgə bwánd nə búgə yé, bá Cəgye wúsú Zembî wə bwə á ηwa cígúlá nə mə bəg muud lwámá. ² Mə cílə wo Timotê fwámé mwân waamə mə á byâ cəg krísten dí yé. Zembî Sóŋgú bá Cwám̄ba wúsú Kríst Yésus bwə ó sá wo mpaam, bwə ó gwág wo cey lámád, bwə ó sá námə nə wo cúgəg mpwogé.

Minjígúlá myâ mashaġâ mí shínúg

³ Ja mə á ηgə kə Masedwân yí, mə a yáág nə wo nə wo jíg Ifêz. Í á bə shú ná, buud bwə ηgə jíguli minjígúlá mishús nûŋ wá, wo tálúg mpéndí nə bwə kú ná kwo jíguli mínjígúlá myəŋg. Jígú nûŋ, wo tálúg bwo mpéndí nyəŋg. ⁴ Gúl sâ jí námə ná, nə mikanda, nə l̄lə mábyél nə l̄ l̄ l̄ kú nə məshíné*; tálúg námə bwo mpéndí nə bwə kú də kənd mílām mbií isâ byəŋgád. Isâ byəŋg í ádé kwínd múúd nə muud bəg tádúgá mə Zembî. Í yidá də shwambələ búúd nə bwə dúg sənusa mákál. ⁵ Ja mə lás ntúni yí, mə ηgə jii nə obúgula bwə bəg nə fwámé ccelí. Muud jí nə lám fúbán, lám nə sán, búgə jé kú nə məkəŋ yé, nyə wə mə də ccel búúd fwámé ccel yé, váál ccelí jəŋg wə mə jíí nə bi bəg nə ndí yí.

⁶ Bóól búúd bwə á mə yíl mílām jə mínjígúlá

1:1 muud lwámá: 2.7 Cəgye: Tit 3.4 bwánd nə búgə: Kol 1.26-27

1:2 Timotê: 1Kr 4.17 mwân waamə: 1Kr 4.15; 1Te 2.11; Tit 1.4

1:3 Ifêz: Mis 20.1 buud bwə ηgə jíguli minjígúlá mishús: 4.1-10; 6.3-5, 20-21; 2Tm 2.16-18, 23-26; Tit 1.10-16; 3.9-11 **1:4** 4.7; 6.20;

2Tm 2.16, 23; 4.4; Tit 1.14 * **1:4** Oyúden bwə á də baagula məbyél máŋ micilyá, də l̄ micilyá myəŋg mísəŋ, sâ jəŋg wə Pwôl ηgə ban na yí. **1:5** 1.14, 19; 2.15; 4.12; Rom 12.9; 13.10; 1Kr 8.1; Gal 6.10; 2Tm 1.3, 13; 3.10; Tit 1.15

1:6 1.4; 6.4, 20; Tit 1.10

míniíd, bwé á má kə cwagəwa bɛ dɔ́lə lás mbɛɛ ílís-
lís kú nə shwóg kú nə shug. ⁷ Bwé ηgə jii né buud
bwé ηwág bwo nda *Onkumɛ ó məcəɛ mə Zembî, nji
í njúl nə bwé aηgê nə wámbulə sâ bwé ηgə ci yí, kú
wámbulə sâ gwáméfwó bwé ηgə lás nə injkəη yí.

⁸ Sá báá sá ηgə mpu né məcəɛ məsə jɔjɔ sâ ja
múúd mə bálán nə mwo mbií í jəla yí. ⁹ Nda jí
ntó nə, sá dúgá mpu né məcəɛ mə áshígé təlɔw shú
múúd jí tətəlí yé. Mbô. Má á yida təlɔw shú búúd
bí kú bísh məcəɛ wá, nə buud ɔ málwê, nə buud
bí kú bísh Zembî wá, nə bóól osóol ɔ *mísəm, nə
buud básé kú gwɔɔ Zembî wá, nə bɔɔηg bwé ηwá
ísâ í Zembî zhizhe nə zhizhe wá, nə búúd bwé gwú
ósóɔηgú wá, nə bɔɔηg bwé gwú ónyɔɔηgú wá, nə
bóól ógwúl ɔ búúd bēsh. ¹⁰ Məcəɛ mə á təlɔw námə
shú búúd ó jaηga, nə budúm bwé sá íland nə bóól
búdúm wá, nə buud bwé kúshá kənd bóól míkwám
dí wá, nə obwiηgye ó íjɔɔ, nə bɔɔηg bwé kéén jínə
mə Zembî máshügád wá. Məcəɛ mə á təlɔw shú sâ
jēsh í lúmbuli nə fwámé njígúla yí. ¹¹ Fwámé njígúla
wɔɔηg í ηgə bɛ jɔjɔ lân mə Zembî á milwanə búúd
bwé də ságusə né nywáá mə jəla yé. Jɔjɔ Lāη wɔɔηg
wə bwé á yə mə né mə zág ηgə bwiηg yí.

Pwôl ηgə yə Yésus akíba

¹² Mə ηgə yə Cwámba wúsú *Kríst Yésus akíba, nyə
muud nyə a mə ləlushi mə yé. Mə yə nyə akíba nəcé
nyə wə nyə á kwey né a ji nə ηkul jee shwu nyúul
nə mə, a mú sá nə mə bág nyə sóol məsáal. ¹³ Í njúl
né mə á də bul jág lás nə nyə yág, mə á də jugushi

1:8 Rom 7.12, 16 **1:9** Gal 5.19-21 **1:10** 4.6; 6.3; 2Tm 1.13; 2.2,
15; 3.14; 4.2-3; Tit 1.9; 2.1, 7-8 **1:11** 1Te 2.4 **1:12** 2.7 **1:12**
Gal 1.15-16 **1:13** Mís 8.3; 9.1-5; 1Kr 15.9; Gal 1.13

buud bé mə njúl ηkí jág gwɔ́ lâm; nji, nywáá nyə a mə bwííḡ mə né ηkwonjú nəcέ mə á ηgə sá isâ byɔɔηg jág dî, mə kú nə búgá. ¹⁴ Cwámba íshé nyə a mə sá mə mpaam ntɔ́ mínji, nyə a mə sá nə mə bág nə búgá, nə cɛlí í ηgə zhu wə Kríst Yésus. ¹⁵ Ciyá ga jí abúgúlág, sá mə jəlá nə magulə gwo sá bēsh: jí ná, Kríst Yésus nyə á zə shí ga dí zə cug ósól ɔ *mísəm; ósól ɔ mísəm bɔɔηgú di, mə wə jí áshúshwóógú. ¹⁶ Nji, Zembî nyə á bul gwág mə ηkúηkwónjúlə shú né jɔ́ lâm mə Kríst Yésus í nyínúḡ mádí, mə mú bə yuug shú búúd bwə bá *búgula mwôw mə ηgə zə má, yuug ná bwə bá lág cug á kandugə kandugə. ¹⁷ Buud bwə yág Njwú-buud á kandugə kandugə gúmá. Zembî nyə abúle bwele yə yé, Zembî jí kú nyîn nə mísh yé, á jí Zembî nji nyə ηgwúd nə ηgwúd yé, a ηkənwag kandugə á kandugə. Amen.

Gwánág jɔ́jɔ́ gwáná

¹⁸ Timotê mwân waam, mə zə yə wo nyíga mpéndí bɛ nə iciyá *búúd ɔ mícúndá bwə á ci shú dwó yág yí. Iciyá byɔɔηg í ó yə wo ηkul né wo gwánág jɔ́jɔ́ gwáná. ¹⁹ Ngagú nə gwána wo mbíd búgá, wo njúl nə lâm né sáj. Bóól búúd bwə á mə dɛ ban dúlə gwágúlə lâm né ndéé búgá jánj í á mə nyasula nda byóól í dɛ búg ηgwɔ́ɔ́ nə. ²⁰ Imene bá Aləḡuzándrə búsə sámbá búúd jɔɔηgúd; mə a mə cwámbulə *Sátan bwo shú né bwə ηwág njígúlá né bwə nda ná bá bwele *lás nə Zembî bwaasúlə mpu.

1:14 1.5; 1Kr 15.10 **1:15** Luk 15.2; 19.10; Rom 5.8 **1:16** Ifz 3.7-9; Kol 1.25 **1:17** Rom 16.27 **1:18** 4.14; 6.12; 1Kr 9.24-25; 2Tm 4.7-8; Yúd 3 **1:19** 1.5 **1:20** Imene: 2Tm 2.17 Aləḡuzándrə: 2Tm 4.14 Sátan: 1Kr 5.5

2

Du sá mǎjǎgula shú múúd yêsh

¹ Sâ má ñgǎ tééd fwo yáág nǎ ndí yí jí ná, obúgula bwǎ dúg kǎ nǎ mǎngwóómbúlú wǎ Zembî, du jǎgula nǎ nyǎ, du gwǎáamb nyǎ isâ, du lǎ nyǎ. Bwǎ dúg sá ntó shú búúd bêsh íí, ² shú ójwú-buud nǎ shú búúd bêsh bí nǎ mǎjkwón wǎ. Sâ jǎng í é sá ná shé cǎgǎg nǎ shé, kú nǎ intúgúlí, nǎcé cǎgǎlǎ cǎg í yǎ Zembî gúmá yí, nǎ cǎgǎlǎ mbií cǎg í jǎla yí. ³ Ntó jí jǎ sâ, Cǎgye wúsú Zembî mǎ gwág nywa ntó. ⁴ Á jíí ná buud bêsh bwǎ dúgúg cǎg, bwǎ mpu óbúbǎlé.

⁵ Nǎcé, Zembî jí níí ñgwú, líí-njí nǎmǎ ñgwú mpǎdúgǎ Zembî bǎnǎ ñ buud, líí-njí jǎngú jíisǎ muud, nyǎ wǎ Yésus-Kríst.

⁶ Nyǎ wǎ nyǎ á yǎna cǎg jé shú ná buud bêsh bwǎ bǎg ofulí*.

Nyǎ á sá sóólúgú wǎng nǎmǎ fwǎla í á jǎla yí, zǎ lwó búúd ná Zembî ñgǎ jíí ná bêsh bwǎ dúgúg cǎg.

⁷ Shú dǎng wǎ Zembî nyǎ a tâl mǎ mbwiingye lâ ñ yí, nyǎ a sá ná mǎ bǎg *muud lwámá, á yǎ mǎ mbag ná mǎ jíígúlíg íkúl í cǎgǎ *Oyúden yí óbúbǎlé bwǎ jǎla nǎ *búgula wǎ. Búbǎlé mǎ ñgǎ nǎ bwiing íjǎ.

Cǎg búdûm nǎ budá dǎ dî

⁸ Má kǎ jíí ná budûm bwǎ dúg sá mǎjǎgula kúl jêsh. Bwǎ dúg jǎgula bwǎ ñgǎ bǎn mǎbwǎ wǎ Zembî,

2:1 Ifz 6.18-19; Flp 4.6 **2:2** Esd 6.10 **2:3** Tit 3.4 **2:4** Eze 18.23; 2Tm 2.25-26; 2Pr 3.9 **2:5** Mbá 6.4-5; 1Kr 8.6; Rom 3.29-30; 10.12-13 **2:6** Mak 10.45; 2Kr 5.15; Gal 1.4; Tit 2.14; 1Yn 3.16 fwǎla

í á jǎla yí: Gal 4.4; Tit 1.3 * **2:6** Bwǎ á du jóna ñkúmba tâ ñ shú ná ñkúmba kwám í bǎg fulí. Tâ ñ nyǎng wǎ Yésus nyǎ a jóna nǎ cǎg jé shú búúd bêsh yí. **2:7** muud lwámá: 1.11-17; Gal 1.1; 2.7-8; Ifz 3.7; 2Tm 1.11 **2:8** 1Pr 3.7

mæbwé má njúl kú nə mæbyaagulə. Bwé dúg sá ntó kú nə mpimbə, nda nə mæzhuzhuŋwa.

⁹ Má jii námó nó budá bwé dúg bwaád mbií í jéla yí, mimbwéedí mpu shweel nyúul, kú bə mí asó mísh; bwé nda də síya mífind mí ázəgá-dúg, nda də bwaád ísâ í or, ŋkí ntəg oŋkaaw ó álal-kus, nə ivuŋgá nə mikáándó mí álal-kus. ¹⁰ Bwé dúg bwaád mímbwéedí mí jéla nə budá bwé ŋgə cugə cug mágwág nə Zembî wá; mimbwéedí myɔɔŋg wə jɔjɔ mísóólúgá. ¹¹ Mudá má jéla nə də ŋwa njígúla a njúl kúl-kúl, kú bwele bən lúu. ¹² Mə ayəyé múdá ŋkul ná a jígúlig, ŋkí ntəg ná a jwúg nə mudúm. A dúg ji kúl-kúl. ¹³ Jí ná, Adam wə Zembî nyə tééd sá yé, Ifa ka zə bə mpúsə. ¹⁴ Adam ntəg dí nyə á magulə məshigá. Mudá wə nyə á magulə məshigá, a mú caam məcɛɛ. ¹⁵ Nji, mudá má bá *dúg cug nə byálə á bá byá yí. Nji, í bá jii ná a bəg nə zény búgə, nə zény cɛelí, nə zény cugələ mbií Zembî mə cɛel yí, a mbíd lám ájjilə.

3

Sâ í dúgyá nə otəwe ə shwóg wâ Dɔ yí

¹ Sâ jí kú nə məshwán wə ga: ŋkí muud mə gwág yéesh ná a sá séy dúlə fála *Dɔ má Zembî, jɔjɔ mpwóómbú íséy wə múúd wɔɔŋg ŋgə jii ni. ² Í ka jii ná tówe shwóg bəg kú nə sâ á jumúg, a bəg ŋgwúm mə múdá ŋgwûd; a bəg muud mə də cunal iyéesh yé, a də shimal ísâ, a mpíya nə gúmá, a bəg muud má də mpu ŋwa ójón yé, a njúl ná a ji nə ŋkul mpu jíguli. ³ Nyə ajóláyé nə bə ŋgule məlwəg, kú bə múúd

2:9 1Pr 3.3-5 **2:10** 5.10 **2:11** 1Kr 14.34 **2:13** Mət 2.7, 21-22; 1Kr 11.8-9 **2:14** Mət 3.1-6, 13; 2Kr 11.3 **3:2** Tit 1.6-9; 1Pr 5.1-4 **3:3** 2Tm 2.24

mándá; a yidag bæ kú dɛ yâ, kú bæ múúd icwoomb. A bég kú cɛɛl *mwaanê. ⁴ A jɛlá nɛ sá ná njów búúd yé í kyéyug jɔjɔ kuú njɔɔnd, bwán bé kú nɛ mɛbún, bwé ngó cugə mbií cug í jɛla yí. ⁵ Nkí muud má yidá bæ kú mpu sá ná njów búúd yé í kyéyug jɔjɔ kuú njɔɔnd íí, ntɛdelé nyə é mpu kweemb Dɔ má Zɛmbî yé? ⁶ Muud mɛ fála Dɔ yé nyə ajɛláyé nɛ bæ múúd ngó ndɛm *búgɛla yé, nɛcé nyə á bá ŋwa nyáméfwó nda gúl mɛma sâ, a mú bæ kú ná mpu nda á fálág Dɔ ná, ná ndɛé a mú bwəma nɛ intúgúlí Njwû mɛjamb nyə á bwəma nɛ ndí yí. ⁷ A jɛlá námé nɛ bæ váál múúd dí ná buud bwé cúgé Dɔ dí wá dɛ lɔ nyə ná jɔ múúd; ntó, nyə abúle bwəma nɛ mpyóŋ ná ndɛé a biil láámb má Njwû mɛjamb dí.

Sâ í dúgyá nɛ ojaákwon yí

⁸ Námé mbií ŋgwúd wɔɔŋgú, *jaákwon má jɛlá nɛ bæ nɛ jɔ fúlú, a nda dɛ lás sâ ŋgwúd mimpu mimbá; nyə ajɛláyé nɛ wá lúu málwəg dí, a nda dɛ sɔ *mwaanê nɛ mɛcií míshúd. ⁹ A jɛlá nɛ magulə *ndímba a búgə lâm á fúbánúd. ¹⁰ Muud mɛ céél bæ jaákwon ntó yé, í jii ná buud bwé fwóg faas váál múúd á jí yí; á ká bæ kú nɛ sâ á jumúg íí, a mú ka sêy séy jaákwon. ¹¹ Budá* bwé jɛla námé nɛ bæ nɛ jɔ fúlú, nda dɛ ci búúd iciyá í béwúlí bwo milâm yí, bwé mpúg dɛ cunal íyéesh byán, bwé bég ə abúgúlág məzhíí mēsh. ¹² Jaákwon má jɛlá nɛ bæ ŋgwúm mɛ múdá ŋgwúd, bwán bé kú bwɛɛ bân mílúú, a jɛlá nɛ sá ná njów búúd yé í kyéyug jɔjɔ kuú njɔɔnd. ¹³ Bɔɔŋg bwé sá ísɛy byán váál í jɛlá wá, buud bwé

3:7 2Kr 8.21; Mis 6.3 **3:11** Tit 2.3 * **3:11** Na jì nɛ ŋkul bæ búdá ó ójaákwon, jí námé nɛ ŋkul bæ ójaákwon ó ábudá.

é ñwa bwo nə məjilə. Búgá bwé ñgá *búgula Yésus-Kríst yí í é sá ná bwé dúg lésha nə buud kú nə ifwaas.

¹⁴ Mə ñgə cilə wo kálaad éga nə búgá nə mə wál bá zə nûñ. ¹⁵ Nji, ñkí mə bə kú lɛɛl zə, kálaad éga nyə e sá ná wo mpúg kuú njɔɔnd í jálá nə muud á njów má Zembî yí. Njów má Zembî wɔɔng wə Dɔ má Zembî á kuwô í ñgá shúgə ñgə baagələ obúbələ yí. ¹⁶ Haaw, kú nə məshwán, mpúyá búgá í ñgá yə sá yí wí məma ndímba ánúnî.

Kríst nyə á zə byêl muud,
 Nkɛñkɛ Shíshim nyə a lwó ná a ji tátəlí,
 *wəngəles bwé á beny nyə,
 cúndá yé í á má s̄y ílwoñ í búúd byêsh dî,
 ncúlyá buud bwé á má búgula nyə wa shí mishwun,
 Zembî nyə a bân nyə gwôw, yə nyə gúmá jé.

4

Gwánág ni ibów-bôw

i minjígúlá

¹ Nkɛñkɛ Shíshim ñgə ci nə sáñ sáñ nə mwów má áməzhúgúlá dî, bóól búúd bwé bá yíl mílâm ísâ í dúgyá nə búgá yííd, bwé yidá kə sá mágwág nə míshíshim mí máshügá, kə ñgə bɛ minjígúlá mí mínjumbúlu. ² Bwé bá kə ñgə cwagəwa bɛ mikaand mí íjɔɔ búúd ɔ kwába bwé bá dɛ shüg bwé nə ndí myá. Buud ɔ mákəñ bɔɔng iwushí í á má nada bwo lámúd nda məyüggyé múúd nyə a lánd nə ñkwánz ágúgwɔ* má. ³ Bwé tál búúd mpəndí né ci muud kú

3:15 Ifz 1.23; 2.19-22 **3:16** Mat 28.18-19; Mak 16.19; Yuá 1.14; Mis 2.33; Ifz 1.20-21; Flp 2.6-11; Kol 1.6, 23; 2Tm 4.17 **4:1** 1.10

4:1 2Tm 3.1 * **4:2** Bóól bwé ci ná: «Milâm mí á má bimbála bwo».

4:3 bā: 1Kr 7.1 idāw: Mət 9.3; Rom 14.2; Kol 2.21; Heb 13.9 akíba: Rom 14.6; 1Kr 10.30

bâ; bwé cilushi búúd bíl ídêw, í njúl ná Zembî nyə á té byo shú búúd ó abúgúlág bwé mpú óbúbálé wá ná, bwé dúg də byo nə akíba. ⁴ Sâ jêsh Zembî nyə a té yí jí ηkí nywa; kú nə tɔɔ sâ í jálá nə myeesh yí; í jii nji ná sá dúg yə Zembî akíba shú sâ jêsh sá má ηwá yí. ⁵ Nəcə ná, nə Milású mí Zembî, nə məjəgula í du sá ná isâ byêsh í bág inķēηķē í isâ.

⁶ Jíggúlíg ómínyəηú bwô ó abúgúlág isâ íni, ntó nyə e lwó ná wo jí jɔjɔ sɔɔl məsáal mə *Kríst Yésus, bwé á wíl wo nə jɔjɔ íciyá í búgə nə fwámé njíggúlá, wo ηgə námə mpu bɛ njíggúlá wɔɔηg. ⁷ Dugú ban mbií mikanda ícwúcwúúl í búdá í du kənd, mikanda mísá kú bish Zembî myá. Yidagú wá ηkúl ná wo ηgəg nə cugə cug í yá Zembî gúmá yí. ⁸ Igwiimbí í du lalushi nyúúl yí bí nə búbaalé mfií bíbíyá. Cug í yá Zembî gúmá yí, jáá jí nə mfií məzhí mēsh, ηkaagə njúl námə ná muud mə cugə cug jɔɔηg yé, nyə é cugə mpwogé ja gaád, a kə námə bá cugə mpwogé jɔɔηg cug í ηgə zə yííd. ⁹ Ciyá ga jí abúgúlág, sá má jəlá nə magulə gwo sá bēsh. ¹⁰ Ciyá jɔɔηg jí ná, sá ηgə wáduga ηgə gwána nəcé sá ηgə bwánd nə búgə ná Zembî á kuwó mə bá lɔ sâ sá ηgə sá yí. Zembî á kuwó wɔɔηg wə jí cugye á buud bēsh, bul bə ná ndéé obúgula. ¹¹ Isâ wó jálá nə jígguli búúd wə íni, wo ci nə bwo ná bwé bég minjíggúlá myɔɔηg.

¹² Muud nyə ajélayé nə mpyény wo ná wo jí mwántombú. Yidagú sá ná obúgula bwé ηwág yuug wódí, yuug lésú á mpu, yuug kuú njɔɔnd, yuug cɛlí, nə yuug cug á kú asíy-síy. ¹³ Té má afwóyé wóós yí, wo ɔ wá lúú dúlə lɔ micilyá mí Zembî ísɛηgyád. Wo

o wá námá lúú dúlê sá ná obúgula bwé bég nda teeg mányúul, wo wá lúú dúlê jíguli bwo dî. ¹⁴ Zembî nyə á yə wo ηkul nə fəg ja *búúd o mícúndé bwé á cúndə, ocúmbá buud bəd wo məbwé lúúd yí; wo nda bæeg ηwa yána mə Zembî dɔɔŋgú nda zhizhe. ¹⁵ Kəndúg lâm ísâ íníd, wo wá lúú sáal dwô dî, buud bêsh bwé dúgúg nda wó ηgə bugəban ná. ¹⁶ Wo o mpú baagəsə cug gwô, mpu baagəsə mínjígúlá wó ηgə jíguli buud myá. Nadagú mínjígúlá myɔɔŋgúd. Wó ká sá ntó, wo é cug wóméfwó, wo cug námé búúd bwé ηgə gwágulə wo wá.

5

Lásúla nə buud bwé sá íwushí wá

¹ Nkí í wós né wo lámúsá nə cúmbá muud íí, wo kú ηkáánd nə nyə, wo o lás nə nyə tâŋ nda shwóóŋgú. Wo ó dɛ námé lás nə mənəcwámá tâŋ nda omínyoŋgú bwô, ² lás nə ocúmbá budá tâŋ nda onyɔɔŋgú bwô, məsás tâŋ nda okóól bwô, nə kúlúgú í jəla yí.

Sâ í dúgyá nə mikúsé mí búdá yí

³ Wo ó kweemb míkúsé mí búdá mí cúgé ná nə jígúwé myá. ⁴ Kúsé í ká bə nə bwân nə onta, bwé jəlá nə tééd fwo jíg dúlê cugə nə buud o njów bəŋ nda Zembî mə jí né; bwé mpúg nə wíłlê obyəl bəŋ bwé á wíł bwo yí wúsə mpwəlá bwé jəlá nə nyiŋg yí. ⁵ Kúsé múdá í mə mpu lág kú ná nə jígúwé yí í dɛ kənd búgə jêsh wə Zembî. Mbií kúsə wɔɔŋg í dɛ jəgula nə Zembî bulú nə mwásé dɛ gwáámə nyə kwíindyá nda káád. ⁶ Shú myɔɔŋg míkúsé mí búdá

4:14 1.18; 5.22; Mis 6.6; 2Tm 1.6; 2.2 **4:16** 1.10; 4.12; 2Tm 2.22; 3.10 **5:1** Ləv 19.32 **5:5** Luk 2.37; 18.7

mí ngá ná bɛ mənɔywa mə cug myá, bwé mpúg ná bwé tɛɛm bə mikuwó, bwé má yə. ⁷ Kalagú mikúsá mí búdá məlábúgá mága shú ná bwé cágagú kú nə məjumâ. ⁸ Nkí muud mə bə kú kweemb búúd bé, ná ndéé buud ɔ njów yé ntâg íí, nyíni múúd mə kílya búgá jé, a mə bə mbáwáílú ntɔ *hááden.

⁹ Shú ná wo cílɛg kúsá múdá sámbá á mikúsá mísɔɔn mə jálá kweemb myá di, í ji ná kúsə wɔɔng í bég nə mimbú tɛéd məwúm məsaman kə gwôw; í ji námə ná a bég kúsá í á bə nə nji ngwúm ngwúd yí.

¹⁰ Í jii námə ná a bég ná nyə a shí dɔ sá jɔjɔ mísóólúgú mí dúgá nyín, a bég ná nyə á mpu jíígúli bwán bé, nyə á dɔ lág búúd nyádí njów, dɔ gusa búúd ó Zembí məkuú, dɔ kwíind intágúlá-ntágula i búúd. A bég ná nyə á dɔ sá fwámé mísóólúgú mimbii mimbii.

¹¹ Wo nda magulə cílálə mikúsá myâ məsás; nəcé myâŋ, iyéesh byáŋ í dɔ gwúm, bwé mú ngə yɔw sálə sáal mə Zembí, bwé mú bə nə yéesh ná bwé kə məbáád. ¹² Ja nyâŋ mə sá ntó yí, a mə byaagulə, nəcé a mə ntɔ nkəl nyə á təl ná á ji fwó yé. ¹³ Bwé dɔ bə cíɔngú, bwé mú kú ná nyiŋgə sá tɔɔ sâ, nji ngálə jɛla mínjów minjów; jɛlálə wɔɔngú kú ntâg bə nji ná bwé cúgə nə sâ mə sá, nji bwé fwáfula, bwé wá mimpu ízhaá isád, bwé ci icígə-cígə.

¹⁴ Gwé wá jí ná, mə yidá jii ná kúsá wí sás yí í kég báád kə byá bwán, baagulə njów bə mpwogé shú ná buud bwé ngá lúmbali nə sá wá bwé bég kú nə zhíí mə cí sá sâ ábúbôw. ¹⁵ Mə ci ntó nəcé bóól nkí bulya bwé mə bwey wú fwámé zhííd kə bɛ zhíí mə *Sátan.

¹⁶ Nkí ngwól mbúgula á mudá ji nə mikúsá nyádí njów búud dí, í jii ná a nkényág mbag á mikúsə

myɔɔŋgá shú ná í nda nyingə bæ mbag á *Dɔ́ má Zembî. Dɔ́ í ñkényúg mbag á myɔɔŋg mí kú nà jígúwé myá.

Sâ í dúgyá nà otówe ɔ shwóg wâ Dɔ́ yí

¹⁷ Ocúmbá buud bwé ñgá mpu kyey nà Dɔ́ wá bwé mpíyá nà gúmá ikóómb íbá, ná ndeé bɔɔŋg bwé má wá mányúúl bwiingúlə jɔjɔ kéel nà jígúúlə óbúgula dí wá. ¹⁸ Kálaad Zembî ñgə ci ná: «Wo nda fad ntɛny mpu ja í ñgá nyaal mpumá ñgélə lwáál nywo yí», a nyingə námé ci ná: «Sóól məsáal má jəlá nà bæ nà myána.»

¹⁹ Ñkí bwé zé shwáman ñgwól Acúmbá muud á Dɔ́ má Zembî, wo é jisə magulə shwáman jɔɔŋgú buud obá ñkí ólól bwé má fwo bwiing mpu ñgwúd. ²⁰ Bɔɔŋg otówe ɔ shwóg bwé sá *sám wá, wo lás nà bwo tám buud; sâ jɔɔŋg i é sá ná bóól bwé bág nà ifwaas.

²¹ Má ñgə ci nà wo mísh má Zembî dí, mísh má Yésus-Kríst dí nà mísh má *wəñgəles Zembî nyə a féesh wá dí ná, wo ɔ bɛ mínjígúlá míni, kú kə ñkɔómá, kú yag múúd mpwoombá. ²² Wo nda jígúwə bəd múúd məbwé; wo nda kə wá nyúúl ízhaá sémád. Wo ɔ baagulə wóméfwó ná fwɔ-fwɔ. ²³ Wo kú ná də ñgul ñji məjúwó; dɔ́gú námé ñgul búbaalé məlwəg nà məcɛy má də bii wo ija ija máni.

²⁴ Bóól búúd myáŋ mísəm mí də búguli buud nda fwo faas, bóólégá bāŋ myáŋ zə də mpúy fwála má fwo cɔ́. ²⁵ Jɔjɔ mísóólégú mí də námé bæ, bóól búúd

myán̄ læel nyîn. Nji, míl tɛɛm bæ nda læel nyîn, mí ábúle bwên shwoód.

6

Sâ í dúgyá nə málwaa nə omása yí

¹ Obúgula bí málwaa wá bwé jəlá nə magulə né omása bán bwé mpíyá nə gúmé jêsh. Ntó nyə e sá né buud bwé nda *lás nə Zembî bwaasúlə mpu, tɔɔ nə njígúlá wúsú. ² Bɔɔŋg ómása bán bí obúgula wá, bwé nda mpyêny bwo né jísə omínyɔŋə bán. Í yidá jii né bwé búlɔg mpu sêy nə bwo, bwé ŋgə mpu né obúgula Zembî mə céél wá bwé wə bwé ŋgə balan nə məbwé mə ísəy máŋ. Sâ wó jálá nə jígúli búúd wóni, wo yáág nə bwo né bwé máguləg.

Nə fwámé óyígúli, nə wəáyibəmb

³ Nkí ŋgwól múúd mə jígúli gúl sâ shús, yida bíd fwámé íciyá í Cwámba wúsú Yésus-Krîst, ŋkí ntâg né a bíd njígúlá í dúgyá nə cɔg í yə Zembî gúmé yí, ⁴ nyân múúd mə jág bul ŋkêny nyúul, a mə bul námə bæ nə jág. Í mú nyə nda bwás á né a dúg ŋgə shuya ózhuyâ ó dúlə ŋgə faas bíl íciyá. Jí í də wóós cínɔŋg yí? Ngaá nji zhín nə ozhuyá, nə *bwaasúlə mpu, nə dúlə bɛɛmb bóól búúd? ⁵ Í də námə bæ buud mítédúgá mí mə lánɔwə wá, də sɛŋusa mákəl né sɛŋusa sɛŋusa, kú nə məshíné. Nəcé buud mítédúgá mí mə lánɔwə wá bwé ampúyé ná óbúbélé, bwé mə yida dúg né cɔg í yə Zembî gúmé yí jísə bwo zhíí bwé é bii kúm yí.

6:1 Ifz 6.5; Tit 2.9-10; Flm 8-20; 1Pr 2.18 **6:3** 1.3-7 **6:3** 1.10; Gal 1.6-9 **6:4** 1.4; 6.20; 2Tm 2.14 **6:5** Yuá 10.12; Mis 20.33-34; 1Te 2.5; Tit 1.11; 1Pr 2.14; 5.2

⁶ Cug í yá Zembî gúmá yí í yida námá bə zhií múúd mə bii kúm yí, nji í bé ntó ja múúd mə mpú də gwág máshusug nə sâ á jí nə ndí yí. ⁷ Shé áshígé zə nə sâ ja shé á zə byêl wa shí gaád yí; shé cugé námá nə ηkul kə nə sâ ja shé má ká yí. ⁸ Ntó ji ná, shé má ká bə nə idəg nə mikáándá, bímbí dɔɔŋgú kwaga.

⁹ Buud bwó də yáág nə bwó cɛel bə nə kúm wá, bwó də bágulə mányúúl nə məbwəbúlán má wáámbug bwo, bwó mú biil láámbúd nə ndéé, bwó mú bə nə iyéesh mimbií mimbií í ntágúlə bwo, í njúl iyéesh í impwúfú. Iyéesh byɔɔŋg wó í də sá nə muud kweemashi nyáméfwó nə ndéé a yə yí. ¹⁰ Mpugá ná, «cɛelúlə *mwaanê wúsə kɔɔlə á mimbií mí mábôw myêsh»*. Nda bóól búúd bwó á wá mányúúl cɛelí jɔɔŋg dí ná, bwó á béégya nə kuú njɔɔnd búgá kə ŋgə gwaa cwagəwa; bwó á má təl bwáméfwó cwúnd dí.

Gwánág fwámé gwáná

¹¹ Nji, wɛɛ muud má Zembî, túbug isâ íni. Yidagú sɔ́ nə wo cúgəg tátəlí, wo kándug lám wá Zembî, wo bəg nə búgá, nə cɛelí, nə jísów nə lám mátəla.

¹² Mpug ná cugələ cug búgá jí fwámé gwáná, gwánág gwáná jɔɔŋg shú nə wo búig cug á kandugə kandugə. Cug jɔɔŋg wá Zembî nyə a jôw wo nə wo zég ŋwa yí. Njúwúlú wɔɔŋg wá wó á bwaagulə zhwoɡ buud bwó ŋgə gwág yí. ¹³ Mə zə təl wo ηkəl mísh má Zembî dí, nəcé nyə wá ŋgá yə isâ byêsh cug. Mə təl námá wo ηkəl nyɔɔŋgú mísh má Yésus-Kríst dí, Yésus muud nyə á magulə Zembî mísh má Pons Pilát

6:6 4.8; Flp 4.11; Heb 13.5 **6:7** Zhb 1.21; Ekl 5.14 **6:8** Mik 30.8-9 * **6:10** Na ji kaaná búúd bwó á də bwey ci fwála mwôw má Pwôl dí yí. **6:12** 1.18; 4.14 **6:13** Mat 27.11-26; Yuá 18.28-19.16

dí yé. ¹⁴ Nkâl nyɔɔŋ nyísə ná wo mpúg baagulə mǎmpǎndí má á yə wo má, wo sá ná wo cúgəgí nə mwo kú sá sâ mǎjumâ, kú fúfug ná ndeé kə wósós jwów Cwám̄ba wúsú Yésus-Kríst mə bá nyingə zə yí. ¹⁵ Nəcə, Zembî wə má bá lwóya nyə ja dāŋ fwála í bá námá wósós yí, Zembî muud jí Ajəláci anúnî yé, Cí í jwú nə micî myêsh yí, Cwám̄ba míl micwám̄ba myêsh mí ŋgá gwɔ́ɔ yé. ¹⁶ Nji nyəmfwó wə jí ná nyə abúle yə, a njul kúl jí nə mbií mǎŋkenya mish má múúd má cúgé nə ŋkul jísow yí; muud ŋgwúd nə ŋgwúd nyə afwóyé bwele dág nyə, muud cugé námá nə ŋkul dág nyə. A ŋwág gúmá nə ŋkul á kandugə kandugə! Amen! ¹⁷ Buud bí nə kúm á cug ga wá, tálúg bwo mpǎndí ná ci bwə nda ŋkēny mǎnyúul, bwə nda kə wá búgá jáŋ kúm dɔɔŋg dí, nəcé í bá c̄. Bwə yídag kənd mílám wə Zembî muud ŋgá yə sá isâ byêsh nə jɔ lām yé, nyə wə ŋgá sá ná sə ŋgəg nə balan nə isâ byɔɔŋgú shú mǎnywa mǎsú. ¹⁸ Cúg nə bwo ná bwə dág sá mǎnywa, bwə dág sá jɔjɔ mǎsólúgú mǎŋkund mǎŋkund; bwə dág sá vǎál yána í ŋgé wú lám dí cwú yí, bwə d̄ bə kwéeshá ná bwə d̄ kaaw mǎbii mǎŋ nə bósól búúd. ¹⁹ Í ká yidá bə ná dǎŋ kúm wə ŋgələ sá mbií mǎsólúgú míni, í é kwəməsá bwo cug í ŋgé zə yí, kú nə sá í ntágulə.

Məbódá

²⁰ É yé Timotê, mpug baagulə sâ Zembî nyə á yə wo yí. Wo nda d̄ kənd mǎlwə mbéé zhizhe mikaand mí ŋgá lúmbəli nə búgá myáád, wo ɔ

6:14 1.3, 18; Flp 1.10; 1Te 5.1-2 **6:15** Mis 1.7; 2Pr 3.3-9; Mbú 17.14 **6:16** MmN 33.20; Sôm 104.2; Yuá 1.18; Kol 1.15; 1Yn 4.12
6:17 Sôm 62.11; Luk 12.15, 20; Zhk 5.1 **6:19** Mat 6.20 **6:20** 1.4; 6.4; 2Tm 1.14

sásúlá némé óḡkwafad ɔ búúd bwé ḡgá jaaw mǎnyúúl
né búsə nə mpúyá wá. ²¹ Bóól búúd bwé á jaaw
mǎnyúúl ntó wá bwé á mǎ lǎḡwəwó wú búgád.
Zembî ké sá bí mpaam.

Kálaad Zεmbî : Sə, á Gúgwáan New Testament in Makaa

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Makaa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makaa

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
d1606f4a-0ada-5be8-9b44-23b40e4b3495